

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES
Ensenyament de Dret

DRET ECLESIASTIC DE L'ESTAT

QUART CURS
Segon Quadrimestre
CURS 2001-2002

Assignatura Obligatòria
Crèdits Totals: 4,5

PROFESSORS:
Sr. Josep Queraltó Serrano

PROGRAMA DE DRET ECLESIASTIC DE L'ESTAT

Assignatura Troncal - 4,5 crèdits

Professor de l'assignatura:

Sr. Josep Queraltó Serrano

INTRODUCCIÓ GENERAL

- Lliçó 1 El Dret Eclesiàstic
Concepte. Origen. Contingut. Dret Eclesiàstic autonòmic. El Dret Eclesiàstic de l'Estat. El Dret Eclesiàstic de la C.E. El Dret Eclesiàstic Internacional.
- Lliçó 2. El Dret Eclesiàstic
Dret i factor religiós. Dret Eclesiàstic i Dret Confessional. Autonomia del Dret Eclesiàstic.

I. FORMULACIONS DOCTRINALS HISTÒRIQUES

- Lliçó 3. Formulacions doctrinals històriques
Context precristià. Ordre Religiós Ordre Temporal. L'Església a l'Imperi Romà: Les persecucions. El Cesaropapisme. El Dualisme Gelasià. Els orígens del Hierocratisme. L'Agustianisme Polític. La Reforma Protestant. Les Teories de la Potestat indirecta. Formes nacionals de Regalisme.
- Lliçó 4. La Laïcitat de l'Estat i la Llibertat Religiosa
Fi de l'Antic Règim i l'aparició del Liberalisme. La separació de l'Església i l'Estat. Els Estats Totalitaris. La Llibertat religiosa.

II. DRET DE L'ESTAT I DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE CATALUNYA

- Lliçó 5. Introducció Històrica
Antecedents històrics. El Dret Eclesiàstic a la Segona República. El Règim 1940-1975. La transició política 1975-1978.
- Lliçó 6. Fonts del Dret Eclesiàstic de l'Estat i de la Comunitat Autònoma de Catalunya
La Constitució de 1978. L'Estatut d'Autonomia. Classificació de les fonts. Els convenis internacionals. Fonts bilaterals i fonts unilaterals.
- Lliçó 7. Els acords amb les confessions religioses
Els acords amb l'Església Catòlica. Els subjectes dels acords. Contingut, objecte i forma dels acords. La interpretació i l'extinció. Acords amb confessions

acatòliques.

Lliçó 8. Fonts unilaterals

La llei orgànica de llibertat religiosa. Rellevància en l'ordenament de l'Estat i de la Comunitat Autònoma de Catalunya de les fonts dels ordenaments jurídics de les Confessions religioses.

Lliçó 9. Principis informadors del Dret Eclesiàstic

El principi de la llibertat religiosa. El principi de la laïcitat de l'Estat. El principi d'igualtat religiosa. El principi de cooperació mútua entre l'Estat i les Confessions religioses.

III. LA PERSONA HUMANA

Lliçó 10. Dret a la llibertat religiosa

Noció. Contingut. Fonament. Titularitat: La llibertat religiosa com a dret de la persona. Les Esglésies i grups religiosos. Les sectes. Protecció Jurídica. Límits.

Lliçó 11. L'Objecció de Consciència

Noció. Principals manifestacions d'objecció de consciència: servei militar, consciència fiscal, objecció professional, tractaments mèdics. Altres.

Lliçó 12. L'Ensenyament

Llibertat d'Ensenyament. Llibertat de càtedra. Llibertat acadèmica. L'Ideari dels centres docents. Finançament de l'Ensenyament. L'Ensenyament religiós.

IV. LES CONFESSIONS

Lliçó 13. Posició Jurídica de les Confessions Religioses

Noció. Personalitat jurídica de les Confessions. Conferència Episcopal Espanyola. Conferència Episcopal Tarraconense. Associacions.

Lliçó 14. Règim Patrimonial

Finançament de les confessions: mitjans propis i cooperació de l'Estat. L'Església catòlica: mitjans propis d'adquirir i finançament estatal. Règim fiscal i contractual de les confessions. Els negocis jurídics de les confessions.

Lliçó 15. Els ministres del culte i el Patrimoni Històric de les Confessions Religioses

La condició del ministre del culte. Règim jurídic dels ministres del culte. El patrimoni històric-artístic de l'Església catòlica. El patrimoni històric-artístic de les confessions no catòliques.

Lliçó 16. L'Assistència Religiosa

Noció. Assistència religiosa a les forces armades. Assistència religiosa a les Institucions penitenciàries. Assistència als Centres hospitalaris. Assistència als Centres d'ensenyament. Altres situacions.

Lliçó 17. Sistema Matrimonial

Matrimoni i Dret. Sistema matrimonial: precedents, concepte i classes. Sistema matrimonial espanyol. El matrimoni canònic en l'ordenament espanyol: inscripció, separació, nul·litat, reconeixement civil de resolucions canòniques. El matrimoni de les minories religioses en l'ordenament espanyol.

BIBLIOGRAFIA

- José-Antonio Souto Paz, Derecho Eclesiástico del Estado. El Derecho de la Libertad de Ideas y Creencias, Marcial Pons, Madrid, 1992.
- AA.VV. Derecho Eclesiástico del Estado, EUNSA, Pamplona, 1996.
- AA.VV. Acuerdos del Estado Español con los Judíos, Musulmanes y Protestantes, Publicaciones Universidad Pontificia de Salamanca, Salamanca 1994.
- Lombardía Díaz, P. Lecciones de Derecho Canónico, Tecnos.
- García Reyes, J. Matrimonio de las Minorías Religiosas en el Derecho Español, Tecnos.
- Martínez-Torrón. Normas de Derecho Eclesiástico, Comares, 1994.
- Alvarez Cortina, A.C. Derecho Eclesiástico Español en la Jurisprudencia Postconstitucional 1978-1990, Tecnos.
- Reina, V. Lecciones de Derecho Eclesiástico Español, Marcial Pons, Madrid, 1983.
- Bueno, S. Legislación Eclesiástica de l'Estat i de Catalunya, Barcelona, Bosch.
- Molina, A y Olmos E. Legislación Eclesiástica, Civitas, 9ª edic., Madrid 1997.
- Nieto Núñez, S. Legislación Eclesiástica Estatal y Autónoma, Madrid 1997.
- Corral-Echevarria. Los Acuerdos entre la Iglesia y España, BAC, Madrid, 1980.
- Hervada-Zumaquero. Textos Internacionales de derechos Humanos, EUNSA, Pamplona, 1978.
- Llamazares, D. Derecho Eclesiástico del estado. Derecho de la Libertad de Conciencia, Madrid, 1989.
- Iglesias Altuna, J.M. Procesos Matrimoniales Canónicos, Civitas, Madrid, 1991.

criteris d'avaluació: examen escrit, es valoraran els treballs facultatius